

לעילוי נשמת
שלום בן משה

התנ"ך עם מפרשים, מסודרים ומנוקדים

The Tanach with commentaries, Organized and Vowelized

תהילים פרק נ"ט

ז יָשׁוּבוּ לַעֲרָב יִהְיוּ כְּכֹלֵב וַיִּסּוּבּוּ עִיר:

מצודת דוד: יָשׁוּבוּ לַעֲרָב - רוצה לומר: ביום ילשינו עלי, ולערב שבים לביתי לשמרני. יִהְיוּ כְּכֹלֵב וַיִּסּוּבּוּ עִיר - וכאשר נמלטתי, סבבו בעיר לחפש אחרי, ויהמו בקול בעת החיפוש, ככלב הזה הסובב ומחפש והומה.

ח הִנֵּה | יִבְעִיוֹן בְּפִיהֶם תְּרֻבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שֹׁמֵעַ:

מצודת ציון: יִבְעִיוֹן - ידברו, כמו (תהילים י"ט ג) "יביע אומר".

מצודת דוד: הִנֵּה יִבְעִיוֹן בְּפִיהֶם תְּרֻבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם - הלשון הרע שמדברים בפיהם, כאילו יתנו חרבות ביד שאול להמיתני. **כִּי מִי שֹׁמֵעַ** - כי יאמרו מי שומע, ולא יראו מאלהים.

ט וְאַתָּה יְיָהוָה תִּשְׁתַּקֵּלְמוּ תִלְעַג לְכָל־גּוֹיִם:

מצודת דוד: וְאַתָּה ה' תִּשְׁתַּקֵּק לְמוֹ - אתה שוחק על דבריהם, כמו שאתה לועג לכל גוים שאינם מאמינים בך.

י עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֶׁמֶרָה כִּי־אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי:

מצודת ציון: אֲשֶׁמֶרָה - ענינו המתנה, כמו (בראשית ל"ז יא) "וְאָבִי שָׁמַר אֶת הַדְּבָר".

מצודת דוד: עֲזוּ אֱלֹהֵי אֲשֶׁמֶרָה - מפני רוב חזקו של שאול, אמתין על תשועתך. **כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי** - כי אתה משגבי, אבל בידי אין כח לעמוד נגדו.

יא אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדָּמֵנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשַׁרְרֵי:

מצודת ציון: בְּשַׁרְרֵי - ענינו ראייה והבטה.

מצודת דוד: אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יִקְדָּמֵנִי - ה' העושה

תהילים פרק נ"ט

א לִמְנַצֵּחַ אֱלֹהֵי־שָׁמַיִם לְדָוִד מִכְתָּם בְּשִׁלַּח שְׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ:

מצודת דוד: וַיִּשְׁמְרוּ אֶת הַבַּיִת לְהַמִּיתוֹ - לשמור את בית דוד שלא יכרח בלילה, להמיתו בבוקר, כמו שנאמר בשמואל א'.

ב הֲצִילֵנִי מֵאֲיָבִי | אֱלֹהֵי מִמְתַּקוֹמֵי תִשְׁגָּבֵנִי:

מצודת דוד: מִמְתַּקוֹמֵי תִשְׁגָּבֵנִי - מהאנשים הקמים עלי תחזקני.

ג הֲצִילֵנִי מִפְּעֻלֵי אָוֶן וּמֵאֲנָשֵׁי דָלִים הוֹשִׁיעֵנִי:

ד כִּי הִנֵּה אָרְבּוּ לִנְפְשֵׁי יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־חַטָּאתֵי יְהוָה:

מצודת דוד: יָגוּרוּ עָלַי עֲזִים - יתאספו עלי בני אדם חזקים לתפשני. **לֹא פִשְׁעֵי וְלֹא חַטָּאתֵי ה'** - ואני לא חטאתי להם, כאשר ידעת אתה ה'.

ה בְּלִי־עֹן יִרְצוֹן וַיְכַוְּנוּ עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאָה:

מצודת דוד: בְּלִי עֹן יִרְצוֹן וַיְכַוְּנוּ עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאָה - לא העויתי להם, והמה רצים ומכינים עצמם ללכדני. **עוֹרָה לְקִרְאתִי וּרְאָה** - לכן עורה לקראתי, וראה בעיני.

ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִקְיָצָה לְפָקֶד כָּל־הַגּוֹיִם אֶל־תְּחֹן כָּל־בְּגָדֵי אָוֶן סָלָה:

מצודת דוד: הִקְיָצָה לְפָקֶד כָּל הַגּוֹיִם - רוצה לומר: כמו שאתה מעורר עצמך לפקוד את העובדי גילולים, כן אל תתן חנינה לעולם לאלו הבוגדים מישראל העושים און.

תהילים פרק נ"ט

טו הַמָּה יַנִּיעוּן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיֵנוּ:

מצודת ציון: יַנִּיעוּן - מלשון נע ונד. וַיִּלְיֵנוּ - מלשון תלונה.

מצודת דוד: הַמָּה יַנִּיעוּן לֶאֱכֹל וּגו' - כשהמה יהיו נעים לבקש אוכל, וכאשר לא ישבעו כי לא ימצאו די אכלם, אז יתלוננו ויהמו מכאב לב.

טז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָה וְאַרְנֶן לְבִקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי־הִיִּת מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר־לִי:

מצודת ציון: וּמְנוּס - מלשון ניסה ובריחה.

מצודת דוד: וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָה וְאַרְנֶן לְבִקֵּר חֲסֵדְךָ - כשאהיה נושע אספר עוזך בשיר, ובכל בוקר ארנן חסדך. וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי - אמר דרך משל, כאדם הנס לאוהבו להימלט.

יז עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה כִּי־אֱלֹהִים מְשַׁבְּבֵי אֱלֹהֵי חֲסֵדֶי:

מצודת דוד: עֲזֵי אֱלֹהֶיךָ אֲזַמְרָה - אתה חזקי, ולכן אזמרה לך. אֱלֹהֵי חֲסֵדֶי - העושה לי חסד מעולם.

תהילים פרק נ"ט

לי חסד מעולם, יקדים לי החסד טרם ילכדני. אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשׁוֹרְרֵי - מה שלבי חפץ לראות, יראני בהמסתכלים בי לרעה.

יח אֶל־תִּהְרַגְם וּפְנֵי־שִׁפְחוּ עִמִּי הַנִּיעֵמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידְמוּ מִגִּבּוֹר אֲדֹנָי:

מצודת ציון: הַנִּיעֵמוּ - מלשון נע ונד. בְּחִילְךָ - בכוחך. מִגִּבּוֹר - מבטח לנו כגיבור במגנו.

מצודת דוד: אֶל תִּהְרַגְם פְּנֵי שִׁפְחוּ עִמִּי - כי המת נשכח מן הלב, ולא יזכרו בהם ליקח מהם מוסר. הַנִּיעֵמוּ בְּחִילְךָ וְהוֹרִידְמוּ מִגִּבּוֹר ה' - אלא בכוחך הרב הניעם ממקום למקום, והורידם מנכסיהם אתה ה' מגננו, כי אז יזכרו, ויקחו מהם מוסר.

יט חֲטֵאת־פִּימוּ דָּבַר־שִׁפְתֵימוּ וַיִּלְכְּדוּ בַּגְּאוּנָם וּמֵאֲלֵה וּמִפְחַשׁ יִסְפְּרוּ:

מצודת ציון: בַּגְּאוּנָם - מלשון גאוה. וּמֵאֲלֵה - מקללה. וּמִפְחַשׁ - רזון.

מצודת דוד: חֲטֵאת פִּימוּ דָּבַר שִׁפְתֵימוּ וַיִּלְכְּדוּ בַּגְּאוּנָם - את זה עשה להם בעון חטאת פיהם ודבר שפתיהם, והיו נלכדים בעבור גאותם. וּמֵאֲלֵה וּמִפְחַשׁ יִסְפְּרוּ - ומרוב הקללה אשר יבוא עליהם, ומרוב הכחש והרזון אשר יבואו, יספרו הבריות זה לזה את כל הקורות להם, ויהיה הדבר זכור, ויקחו מהם מוסר.

כ כָּל־הַבְּחֵמָה כָּל־הַפְּלֵה וְאֵינָמוּ וַיִּדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה:

מצודת דוד: כָּל־הַבְּחֵמָה - את הרשעים ההם. כָּל־הַפְּלֵה וְאֵינָמוּ - ולא יהיו עוד בעולם. כִּי אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב - להושיע את החוסים בו. לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה - מוסב על "ויַדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מוֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב", לומר: בקצות הארץ ידעו לעולם שאתה מושל ביעקב.

כא וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ כָּל־לֵב וַיִּסּוּבְבוּ עִיר:

מצודת דוד: וַיִּשְׁבוּ לְעָרֵב וּגו' - הרשעים ההם יענשו מידה במידה - כמו ששבו לערב לשמרני, וסבבו בעיר לחפש אחרי, כן יחזרו על פתחי זולתם לעת ערב, ויסובבו בעיר, לבקש מזון, ויהמו מכאב לב.